

KONTADENNOÙ AR BED A-BEZH
TROET GANT GWENDAL MEVEL

Ur wezh e oa,
Ur wezh ne oa ket,
Ur wezh e oa bepred...

Ur wezh e oa, Ur wezh ne oa ket, Ur wezh e oa bepred...

Laouen eo skipailh an Drouizig o kinnig deoc'h kontadennoù ar bed a-bezh, troet e brezhoneg ar Vro Gwened gant Gwendal Mevel.

Kavout e vo amañ :

- Yaponcho, doue an avel
- An den a implijas strobinoù a-enep ar gorventenn
- Dinewan an emeu ha Goomblegubbon an outard
- Istoar Tangalimlibo
- Penaos e oa bet ganet Glooskap hag e vreur Malsum ar bleiz.
- Penaos e oa bet tennet get un den ar gwellañ a daou louarn.
- Istoar Zobeïde

Dre al lañvaz [Creative Commons Licence : by-nc-sa](#) eo dasparzhet al levrel-mañ.

Plijadur deoc'h !

[an Drouizig](#)

Raponcho

Doue an avel

n nebeut amzer a zo e oa bet lakaet diaes-tre an *Hopied* get an avel. C'hwezhiñ a rae, ne skuizhe ket é c'hwezhiñ. Skubet kuit e veze gorre ar parkaouier. Esaet o doa plantiñ traoù en douar. Met skubet e veze kuit ar greun e-raok n'o deveze bet amzer da gellidiñ. Tristez ha nec'hañs a sourras àr an holl. Graet o doa lidoù-profiñ, ur bochadig *paho*¹ o doa profet met evit ket ha netra.

Kuzulioù a oa bet dalc'het get an dud kozh er c'hivaoù² lec'h ma vutunent bep a gorn-butum get gred. Goulenn a raent an eil doc'h egile Petra a c'helle bout kaoz ma lakae an Doueed un avel ker kreñv da c'hwezhiñ àrnezhe. Ha goude un herrad o doa graet o soñj atersiñ an «tudigoù bihan» : an daou zoue-ar-brezel bihan *Po-okonghoya* ha *Palongahoya* e vreur yaouankañ, ha goulenn sikour gete.

Lakaet e oa bet an tudigoù bihan neuze da zonet. Pa oant daet-tre e faotas dezhe gouiet perak e oant bet galvet. An *Hopied* ha respontet e klaskent sikour rak ma oa ret diskoulmiñ kudenn an

---

¹ Paho : ur sort gwialenn relijiel a vez implijet evit goulenn un dra bennak get an Doueed.

² Kiva : lec'h ma vez en em gavet ar re gozh, da laret eo ar re fur, pa vez dober (evit diskoulmiñ ur gudenn bennak).

avel. An tudigoù bihan a laras o devehe bet studiet petra a c'hellehent gober evit sikour an dud.

Laret o doa d'ar wazed chom er c'hiva ha gober paho. Neuze an tudigoù bihan ha aet da gavouet o mamm-gozh fur ar Vaouez-Gevnidenn. Arriv en he zi, int aet ha goulennet geti alejiñ ur skudellad yod maiz c'hwek da gemer gete evit o beaj. Gouiet a raent evel-just piv e oa *Yaponcho* (Doue an Avel) hag e-men e oa é chom : er lein e-tal menez ar c'huzh-heol er faoutenn vras, er reier du.

Pa oa bet alejet ar skudellad yod-maiz e oant daet en-dro d'ar c'hiva ha prest e oa eno ar paho hag ivez ar volotenn, a blij dezhe bepred kemer gete evit c'hoari, paot ne vern da ven eh ant. Gwaregoù ha biroù a oa bet graet a-ratoazh evite rak ne oa ket gwashoc'h tra evit monet get *hent ar brezel*. Neuze e oa bet savet ar biroù anezhe get pluñv al labous-glas : Brud a oa àrnezhe bout efedusoc'h pa vezent graet get sort pluñv.

An daou zen bihan a sellas àr-du blein *San Fransisco*. An dud kozh a oa aet gete betag *Little Colorado river* hag aze o doa azezet ha butumet o c'horn-butum.

Ar vrezelerion vihan ha aet kenti-kentañ en ur c'hoari get o bolotenn. Arriv e oant er fin betag annez Doue an Avel *Yaponcho* er pevarvet deiz.

E chom e oa Doue an Avel doc'h troad *toull-bras ar c'huzh-heol* en ur pikol tarzha er reier du, e vez é tianaliñ dreze hiniv-an-deiz bepred.

Bannet o doa ar paho dre an tarzha hag int da fardiñ àr ar skudellad yod-maiz spegus ha mouest. Int da begiñ dor *Yaponcha* get ar yod spegus-se. Braouac'h d'ar gounnar a savas ennoñ neuze. C'hwezhiñ ha c'hwezhiñ a reas met n'helle ket monet er-maez. An tudigoù da c'hoarzhin ha da vonet d'ar gêr, plijet bras get o zrogamm dezhe o-unan e gwirionez.

Met a-nebeudigoù e krogas an dud er c'herioù da sentiñ e tae da vout tefourek. Toemmoc'h-toemm e tae da vout bep deiz. E diabarzh ar c'hivaoù e veze toemm ur braouac'h ken na yas ar wazed er-maez anezhe. An dud a lamas ag o zier evit chom àr an doenn anezhe da sellet doc'h blein *San Fransisco*, evit gwelet hag é tonet e vehe ur gogusenn bennak. Newazh ne oa bet gwelet an disterañ kogusenn e tiskouez he skeud laouen, ne oa bet sentet tamm tapenn avel, ken na soñjas an dud e oant é vonet da vougiñ.

Soñjal a raent e oa ret dezhe gober un dra efedus. Muioc'h a baho a oa bet graet get ar wazed neuze. Int aet ha galvet an tudigoù adarre hag o fedet da vonet da gavouet *Yaponchaki* (Ti Yaponcha) eeun-ha-eeun ha laret dezhe e ranke bout peoc'h. Roet o devehe ar paho dezhoñ hag er laosket da vonet er-maez, rak gwasoc'h c'hoazh e oa an tefour evit an avel. Neuze an tudigoù a laras o devehe klasket gober o gwellañ evit distannaat an traoù.

D'ar pevarvet deiz e oant arriv e ti *Yaponcha*. Bet e oant é laret-kaer un herrad ha graet e oa bet o soñj gete er fin, gober un toullig, ha pas ken, en e zor evitoñ da denniñ e anal. Arabat ne vehe bras erwalc'h an toull evit er lakaat da dec'hiñ da vat. Lamet e oa bet

gete un nebeudig ag ar yod-maiz. A-benn-kaer e tas er-maez un dapenn avel, ur gogusenn wenn vihan a zas àr-wel. Monet a reas dre an dezerzh betag kêr an *Hopied*. Pa oa aet an tudigoù en-dro d'ar c'hêriadennoù oa laouen an holl, trugarekaat o doa graet a galon. A-c'houdevezh ne oa bet an avel na re vras na re vihan, just ar pezh a oa rekis evit miret an dud e peoc'h, met n'en doa ket bet biskoazh skubet kuit tout an traoù.

A-c'houdevezh ema dediet ar bedenn-brofiñ *paho* da Doue an avel *Yaponcha* e miz meurzh, miz an avel vras get mac'htierned ha beleion veur an teir c'hêriadenn ag ar *mesa*.

Troet diàr ar saozneg. Tennes a Truth of a hopi Stories Relating to the Origin, Myths and Clan Histories of the Hopi get Edmund Nequatewa, 1936.

Ar bobl hopi : un henbobl é vevñ e biz Arizona eo ar bobl hopi. Lodek eo get familh an Indianed pueblos. An anv-se a vez roet d'an indianed é vevñ e tier-maen peg an eil doc'h egile.

Un den a implijas strobinoelloù a-enep ar gorventenn

En ur gêr anvet *Uni'sak* e oa un den hag e vreur é veviñ. Sevel a reas ur gorventenn spontus ha ne oa ket a harz doc'h an avel. Ne oa ket a hemolc'hiñ ken na varvas an hanter ag an dud a veve eno, get an naon. Ar breur henañ ha laret d'ar yaouankañ :

« Kerzh er-maez ha klask lakaat ar bed da sioulaat. »

Ar breur yaouank ha aet er-maez, gervel a reas en teñvelder :

« O ! Mestr an Douar, o Meurdez, ema ho amezeg Doue-Mor doc'h hor lazhiñ. Degas dimp, ag ar mor don, boued d'hor bugale da zebriñ ! »

Donet a reas en-dro a-barzh an ti ha goude un herrad e kasas e c'hoareg da sellet penaos amzer a rae. Hi aet-tre ha laret :

« O mamp tra evel e-raok : avel ha korventenn ».

Monet a reas er-maez adarre :

« O ! Penn an Douar, o Meurdez, ema ho amezeg Doue-Mor doc'h

hor lazhiñ. Degas dimp ag ar mor don boued d'hor bugale da zebriñ !»

Donet a reas tre ha goude un herrad e kasas e c'hoareg da sellet penaos amzer a rae. Donet a reas en-dro ha laret :

« Siouloc'h eo bremañ ».

« C'ha c'ha ! » Monet a reas er-maez adarre :

« O Penn an Douar, o Meurdez, degas dimp ag ar mor don boued d'hor bugale da zebriñ ! »

Er fin e oa aet habask an amzer. Achiv e oa ar gorventenn. Neuze e oa bet gwelet a-ziabell a-us d'ar mor ur gogusenn vunut. Neuze e oa bet klevet bouezh ur c'hole-mor é krozal. E tonet ag ar gogusenn e oa. C'hoazh e oa bet klevet ur reunig-barvennek é fraoñval. Er fin koulin ur reunig-gwalennet a oa bet klevet é klemmichat.

Koleed-mor, reuniged-barvennet a oa. Niverus-bras e oant. Arriv àr an douar che int da vonet eeun-ha-eeun da gavouet an tier. Burzhud ma tispenne lod ag an tier get pouezantur kement a loned. A-hed an noz betag ar mintin e oa bet an dud doc'h o digroc'henniñ get ar gontell. An holl hemolc'herion o doa bet doc'h sourr ar pezh é oant é c'houlenn. Achiv a reas moliaezhoù ar mor, met aet e oa ar stalioù da vout leun ag ar boued ar gwellañ a fehe bout.

Kontet get Tal'í'mak un eskimo azian en ur gêr anvet Uñi'sak, mae 1910.

Troet diàr saozneg. Tennet eo ar gontadenn ag al livr The Eskimo

| *of Siberia, get Waldemar Bogoras, [1913].*

Dinewan an emeu ha Goomblegubbon an outard

Dinewan (an emeu) ar brasañ evn, a veze brudet evel ar roue-evn get an evned arall. Ar *Goomblegubboned* (outarded) o doa avi doc'h an *Dinewaned*. ar vamm *Goomblegubbon* dreist-holl a oa gwarizius doc'h ar vamm *Dinewan*. Sellet a rae get avi doc'h nij uhel an *Dinewaned* hag o lañs evit nijal.

Bepred e hañvale geti e vrage an *dinewan* get an uhel ma nije. Seul taol ma tae un *Dinewan* da bauniñ tost doc'h *Goomblegubbon*, goude un nij uhel ha hir, e flape e zivaskell hag e huche get al lorc'h hag un huchadenn verr e oa, liv ar brasoni àrnezhi. Soniñ a rae e huchadenn evel ur sonenn a lorc'hentez ; pezh ne vanke ket james a lakaat *Goomblegubbon* da vout imoret na p'he c'hleve.

Lies en em c'houlenne *Goomblegubbon* penaos lakaat un termen da veli *Dinewan*. Soñjal a reas ne vehe ket netra d'ober namet gouliiñ he divaskell ha lakaat evel-se un arsav d' he galloud da nijal uhel. Met ne oa ket aze an dalc'h : Penaos ta, e soñje, tizhiñ ar pal-se ?

Gouiet a rae ne c'hounidehe ket netra é klask bec'h doc'h *Dinewan*, kann geti ker bihan. Pa ne vehe *Gooblebugubbon* erbet evit taliñ doc'h *Dinewan* erbet. Sur-erwalc'h ne oa netra da ounit get ur gann frank. Get un drogamm e c'hellehe tizhiñ he fal.

Un deiz pa welas *Gooblebugubbon Dinewan* er pelloù é tonet daveti e taoublegas he c'horf hag e plegas he divaskell e daou evel pa n'he devehe ket a zivaskell. Goude ma oa bet *Dinewan* un herrad é laret-kaer getoñ, *Gooblebugubbon* aet ha laret :

« - Perak pas gober evel ma ran-me ha gober hep a zivaskell ? Pezh evn ne nija ket ? An *Dinewan*, ma faot dezhoñ bout roue an evned a rankehe gober fae d'e zivaskell. Na pa vo gwelet get an holl evned eh on katapl da nijal hep a zivaskell e vo soñjet gete eh on an heni ampartañ hag un *Gooblebugubbon* a lakint da vout Roue. »

« - Met divaskell teus ! » a laras *Dinewan* neuze.

« - Pas, ne m 'eus ket.!! » a respontas *Gooblebugubbon*.

Ha gwir e seblante bout ar pezh a lare, ken ervat e oa gronnet he c'horf er geot.

Dinewan a oa aet kuit goude un herrad, en em soñjal a reas ur bochad a-ziàr tout ar pezh en doa klevet.

Kontiñ a reas pep tra d'he far hag a oa bet ker prederiet evel ma oa-eñ get an doare. Graet e oa o soñj gete parraat bepred na vehe ar *Gooblebugubboned* roue en o lec'h, hag e rankhent koll o divaskell evit salviñ o roueelezh.

Benn ar fin e oa graet o soñj dezhe aberzhiñ o divaskell. Ar barez *Dinewan* a roas ar skouer en ur c'hounid àr he far da droc'hiñ he divaskell dezhi, a-bouez un maen *tomahawk*, ha neuze e reas ur sort doc'htoñ. Ne oa ket kozh graet kement-se dezhe ma oa aet ar barez *Dinewan* da roiñ da *Goomblegubbon* da ouiet ar pezh o doa graet. Redek a reas buan d'ar blaenenn m'he doa kimiadet a-zoc'hti. Ha kavet e oa bet aze, bepred tamolodet er geot.

« - Sell graet 'm eus evel dous, ne 'm eus ket mui a zivaskell, troc'het int din. »

« - C'ha c'ha c'ha » a c'hoapaas *Goomblegubbon* en ur sailhal-disailhal en ur zañsal get ar blijadur bout daet da benn ag he zrogamm. Dañsal a reas, diblegiñ he divaskell, o flapiñ. Ha neuze hi aet ha laret :

« - Tapet ous din, divaskell ker, bihan int met divaskell 'm eus. Meurdezus oc'h-c'hwi, *Dinewaned* roueed vez graet ac'hanoc'h. Newazh ne feher ket bout tapet bravoc'h evit mand oc'h bet. C'ha c'ha c'ha.»

Hag en ur c'hoapaat kement-ha-kement e flapas ar *gloomblegubbon* he divaskell just dirak he fri. *Dinewan* ha aet evit he c'hastiziiñ da vout graet un hevelep trogamm. Met ar *gooblegubbon* a nijas kuit ha siwazh diaskellet evel ma oa *Dinewan* n'hellas ket he heuliiñ.

Soñjoù du a vagas en arbenn a gwall-daol *Goomblegubbon*. Kerzhiñ a reas kuit en ur vallozhiñ ha gratiñ en ur c'hrozmolat he devehe en em zialet.

A-benn ar fin e oa ganet un drogamm e penn ar barez-*Dinewan*. Prest e oa a-benn kaer d'hi lakaat da gerzhiñ. Kuzhiñ a reas he re vihan edan ur vodenn-halen³ àr-bouez daou anezhe. Neuze e kemeras an hent evit monet da gavouet ar *Goomblegubboned* àr ar blaenenn. He daou a re vihan a oa aet geti. Evel m'he doa kuitaet rizenn Morilla lec'h ma oa é chom, da gavouet ar blaenenn, e welas *Goomblegubbon* é vagiñ he daouzeg a re vihan.

Goude bout bet laret komzoù karadek doc'h *Goomblegubbon* e laras dezhi :

« - Perak ne rez ket evel ma ran-me ? Me ne 'm eus ket met daou a re vihan. Daouzek a dalv re a voued da gavouet dezhe. Ma talc'hez da gavouet kement a re vihan ne greskint ket biken evel ma ra re an *Dinewaned*. Ar boued a c'heller gober getoñ daou evn lard, a-boan ma torrehe naon daouzek anezhe. »

Goomblegubbon ne laras ket netra, met soñjal a reas e c'helle bout gwir. Ne oa ket a arvariñ : Kataploc'h ur bochad e oa re vihan an *Dinewan* evit re vihan ar *Goomblegubbon*. Fallgontant e oa ar *Goomblegubbon* neuze e lamas ag al lec'h ma oa, en ur c'houlenn geti he-unan ha pennkaoz e oa an niver a re vihan he doa (hag a oa ur bochad brasoc'h evit niver re vihan an *Dinewan*) ne greskent ket pikol.

« Fiskal e vehe, a soñjas, ma c'hellehent kreskiñ ker bras evel an *Dinewaned*. »

---

³ *Atriplex lentiformis lentiformis* : bodenn-halen. Plantenn a gaver àr an tevinier. Katapl eo da daliñ doc'h drastoù an halen a za get an dour-mor.

Met daet e oa soñj dezhi ag an drogamm he doa graet doc'h an *Dinewan* hag e soñjas e oa marse é vonet da vout lorbet d' he zro. Sellet a reas adarre doc'h al lec'h ma tebre an *Dinewaned* hag e welas pegen brasoc'h e oa he daou a re vihan evit he re ; c'hoazh e savas avi enni doc'h an *Dinewan*. Mennet e oa da lakaat un termen d' e veli. Kentoc'h lazhiñ he re vihan, àr-bouez daou anezhe. Laret a reas : An *Dinewan* ne fehe ket bout roue ken, d'ar *Goobleghubbon* e tegouezh bout roue en e lec'h. Kreskiñ a ranka ar *Goobleghubbon*, kement evel ma ra an *Dinewan*. Miret o divaskell a rankant pezh n'hella ket an *Dinewan* gober bremañ.

A-benn kaer ar *Goobleghubbon* aet ha lazhet he re vihan àr-bouez daou anezhe. Neuze e tas en-dro d'al lec'h ma oa c'hoazh an *Dinewaned* é vouetaat. P' hi gwelas an *Dinewan* ha pa daolas reiz ne oa ket met daou a re vihan geti hi aet ha goulennet geti :

« E-men ema ha re vihan ? »

Goobleghubbon da respont :

« Lazhet 'm eus-int, ne 'm eus ket mui ken met daou. Ar re-se o devo bremañ o gwalc'h da zebriñ, ha donet a rint da vout ker bras evel ha re kent pell. »

« - Didruerat ur vamm honnezh hag a lazhas he bugale. Te, mamm c'hoantek, da betra teus graet kement-se ? Daouzeg a re vihan 'm eus ha gellet a ran kavouet dezhe-razh o gwalc'h da zebriñ. Netra na ma lakehe da lazhiñ ma re vihan. Ne rahen ket kement-se hag e c'hellehen doc'h en ober, adkavouet man divaskell. Boued a-leizh a

zo evit an holl anezhe. Sell doc'h ar vodenn aze : pegement a ivin a daola ! Trawalc'h evit bouetaat ma familh. Sell doc'h al lamperezed é sailhal tro-ha-tro, ken niverus int ma c'hellamp o zapiñ ha kavouet hor gwalc'h gete.»

« - Met n'ho peus ket met daou a re vihan. »

« - Daouzek 'm eus. Eh an d'o c'hemer genin evit o diskouez dis. »

Redek a reas *Dinewan* betag ar vodenn-halen lec'h m' he doa kuzhet he re vihan. Redek a rae hir he goug geti , uhel he fenn get al lorc'h. Pluñv he *boobootela* a oa é tañsal skañv e-keit ma oa é redek, ha lakaat a rae he c'hourlañchenn da fraoñval en ur ober un ton iskriv, (sonenn a levenez an *Dinewan*) e-keit-se e kerzhe he re vihan e-tal dezhi en ur roiñ an diskan get c'hwibanat. Pa oa arriv an *Dinewan* el lec'h ma oa *Goomblegubbon* e arsavas get he sonenn-c'hourlañchenn hag e laras get un ton lourennek :

« - Bremañ e welez ema gwir ar pezh a laran : daouzek a re vihan 'm eus evel ma laren. Gellet a rez teurel ur sell àr ma re vihan karet, ha soñjal en ho paour-kaezh re vihan drouklazhet. E-keit-se e larin dis penaos tonkadur a vo heni ha ziskennidi da virviken : Dre drubarderezh teus lakaet an *Dinewan* da goll he divaskell bremañ ha da virviken, pegeit bennak ma vo un *Dinewan* hep he divaskell, e tozvo ar *Goomblegubbon* daou ui hag en devo daou a re vihan. Kuit omp bremañ divaskell teus, ha me, ma re vihan ».

A-c'houdevezh n'he doa ket bet ken an *Dinewan* pe an emeu a zivaskell hag ar *Goomblegubbon* (pe outard ar blaenenn) n'he doa ket

dozvet namet daou ui bep sasun.

Troet diàr saozneg. Tennet a Australian Legendary Tales, get K. Langloh Parker, [1897]. Dastumet e oa bet ar gontadenn-mañ get ar meuriad Noongahburrah unan ag an henboblou aostralian é veviñ e gevred Aostralia (biz an New South Wales)

Istoar Tangalimlibo

Ur wezh e oa un den en doa div vaouez. Unan anezhe n'he doa ket bugel erbet. Glac'haret bras e oa en arbenn ag an dra-se bet ken na oa daet un evn àr he zro hag eñ da roiñ dezhi greunennou bihan. An evn ha laret dezhi e ranke debriñ anezhe seul taol ma tebrehe un dra bennak ha neuze e vehe é tougiñ. Kontant bras e oa d'an doare ha kinnig a reas mil d'an evn. Met an evn a laras :

« - Pas ne m' eus ker afer a vil. »

Ar vaouez neuze da ginnig dezhoñ an *isidanga* (ur vandenn glinkiñ a vez gwisket get ar maouezi tro-dro d'o divronn.) met an evn a laras n'en doa ket netra d'ober get an dra-se. Neuze e tapas un nebeut grelaj-vein hag o lakas dirak an evn, hennezh a gemeras anezhe en he daouarn.

Goude-se e oa bet gwilvoudet ur verc'h get ar vaouez. Ne oa ket bet gouiet netra get he gwaz ag ar pezh a oa tremenet, rak ne oa ket bet biskoazh en he zi. Eñ n'he c'hare ket tamm erbet en arbenn n'he doa ket ganet bugel erbet. Hi aet neuze ha laret :

« - Miret a rin ma merc'h er gêr bet ken na zay man gwaz ; Sur-erwalc'h e ma c'harin na pa welo pegen brav eo mam bugel. »

Tangalimlibo a oa bet graet anezhi.

Bepred eh ae ar gwaz da di e eil gwreg. Neuze e oa daet Tangalimlibo da vout ur plac'h yaouank na pa oa bet gwelet kentañ get he zad. Laouen e oa bet d'an doare eñ aet ha laret :

« - Man gwreg perak ta n' ac'h eus ket laret an doare din e-raok ? »

Ar vaouez ne lame ket ag ar gêr pa veze deiz. Pa veze noz hepken e lame kuit pa ne veze ket gwelet get heni. Ar gwaz aet ha laret d'e wreg :

« - Mat e vehe dis gober muioc'h a vier ha pediñ tud da zonet evit ma lakaat da vourriñ get an darvoud zo degouezhet. »

Gober a reas ar vaouez kement-se. Ur wezenn vras a oa dirak ar *c'hraal*⁴ hag astennet e oa bet an toaloù edandi. Un devezh kaer e oa bet hag ur bochad tud a oa daet. En o zouezh e oa un penn-meuriad a vagas karantez doc'h Tangalimlibo kentizh evel m' hi gwelas.

Aet en-dro d'ar gêr e lakaas ar penn-meuriad yaouank degas ur gemennadenn da dad ar plac'h evit laret e ranke he degas davetoñ evit he c'hemer da bried. An tad en doa laret an doare d'e holl vignoned, laret a reas dezhe ha-razh en em sente prest da zegas e verc'h d'ar penn-meuriad. Neuze e oant daet d'he c'hemer ha meurdezus e oa bet an euredenn. Braouac'h d'an ejoned lazhet d'an deiz-hont. Tangalimlibo he doa bet un ejon lard ha brav get he zad. An ejon-hont a oa bet roet he anv dezhoñ. Kemeret he doa un

---

⁴ Kraal : kêriadenn sort a vez kavet en Afrika kreisteiz

tamm ag he dilhad evit roiñ d'an ejon hag en debras.

Un herrad goude ma oa dimezet e c'hanas ar vaouez ur paotr. Karet-bras e oa get he gwaz rak brav ha prim e oa. Ne oa namet un dra a veze gellet laret àrnezhi : ne lame ket ag ar gêr pa veze deiz. Setu perak e oa bet anvet Sihamba Ngenyanga (an heni a gerzha edan skeud al loar).

Un deiz e oa aet he gwaz d'ul lec'h pell evit hemolc'hiñ get tud arall. Neuze ne chome geti er gêr namet he zadeg, he mammeg ha magerez ar babig.

An tadeg aet ha laret :

«Perak ta ne laboura ket pa vez deiz ?»

E-sigur bout daet sec'hed-bras dezhoñ e lakaas ar vagerez da gavouet Tangalimlibo evit goulenn dour. Eñ ha laret neuze :

« - Mervel a ran get ar sec'hed. »

Ar plac'h da zegas dour d'he zadeg neuze, met hennezh d'e deurel àr an douar en ur laret :

« - Dour ag ar stêr eo a faot din. »

Hi da laret :

« - Nend an ket james davit dour pa vez deiz. »

Derc'hel a reas da c'houlenn en ur laret adarre :

«- Mervel a ran get ar sec'hed. »

Neuze hi aet ha kemeret ur baner da laezh hag ur gloge hag eh as da gavouet ar stêr en ur zifronkal. Soubiñ a reas he gloge en dour newazh e risklas honnezh ag etre he daouarn. Neuze e soubas ar baner da laezh en dour. Honhenn aet ha risklet ag etre he daouarn. Neuze e klaskas lakaat un dra bennak a zour en he mantell, hag e oa daet he zro da riskliñ en dour. Un herrad goude e oa bet kaset ar plac'h d'he c'hlas newazh e oa daet en-dro en ur laret :

He c'havet ne m' eus ket, honnezh hag a vez é vonet davit dour da noz hepken.

Fonnapl an tadeg aet ha degaset ejoned d'ar stêr. Kemer a reas an ejon lard a oa anvet evelti hag er lazhas. Banniñ a reas tout e gig er stêr ha kement tra en doa un dra da welet getoñ :

« - Ra vo graet kement-mañ e anv ma mab. »

Ur vouezh a oa bet klevet é laret :

« - Kerzh da gavouet ma zad ha ma mamm ha lar dezhe eh on prizoniet get an dour. »

An enderv-noz hont e oa en em lakaet bugel Tangalimlibo da oueliñ daroù druz. Ne oa ket c'hoazh daet e dad d'ar gêr.

Klasket e oa bet get ar vamm-gozh par ma c'helle parraat a zoc'htoñ a oueliñ... en aner. Neuze er fizias get ar vagerez. Hi he stagas doc'h he c'hein. Dalbezh e oa ar bugel é oueliñ. E kreiz an noz e oa aet get ar vagerez ar bugel geti betag ar stêr en ur ganiñ ar sonenn-mañ :

E oueliñ ema é oueliñ ema
Mab *Sihamba Ngenyanga*
E oueliñ ema
Ne vo ket a harz doc'htoñ

Neuze e tas mamm ar bugel er maez ag an dour hag e huanadas
ar sonenn-mañ :

E oueliñ ema é oueliñ ema
Bugel an heni a vez é kerzhiñ edan skeud al loar
A-ratoazh e oa bet graet kement-mañ get tud
Ha ne greder ket anviñ
Kaset e oa davit dour pa oa deiz.
Esaeiñ a reas kemer anezhoñ get ar baner da laezh newazh e
risklas en dour.
Esaeiñ a reas soubiñ he c'hloge ha neuze e risklas en dour.
Esaeiñ a reas soubiñ he mantell ha neuze e risklas en dour.

Neuze e kemeras he bugel hag e roas he bronn dezhoñ. Pa oa bet
achivet get ar bugel deniñ he bronn e roas-eñ d'ar vagerez en-dro
en ur laret dezhi en degas en-dro d'ar gêr. Gourc'hemenniñ a reas
d'ar vagerez chom hep saniñ grik da heni diàr ar mod ma tahe a
zeun an dour. Hag e laras dezhi e oa ret dezhi respont penaos e oa
bet roet irin dezhoñ da zebriñ, na pa vehe goulennet geti e-men e
vez kavet boued dezhoñ da zebriñ.

Derc'hel a reas kement-se un nebeut deizioù c'hoazh. Bep noz e
kasas ar vagerez ar bugel d'ar stêr, lec'h ma tae e vamm da roiñ he
bronn dezhoñ. Bep gwezh e selle tro-dro dezhi evit bout sur ne

veze heni, ha bep gwezh e c'hourc'hemennas ar mEMP tra d'ar vagerez.

Un nebeut amzer goude e oa daet an tad en-dro ag an hemolc'h. Kontet e oa bet dezhoñ penaos e oa bet aet Tangalimlibo d'ar stêr ha ne oa ket daet en-dro. Neuze ar vagerez aet ha degaset ar bugel d'e dad. Klask a reas gouiet petra a veze roet dezhoñ da zebriñ. Hi aet ha respontet e veze roet irin dezhoñ da dorriñ e naon.

Eñ da laret neuze :

« - N'hella ket bout evel-se. Kerzh da gavouet irin, ha gwelet e vo ha debriñ a ray ma mab anezhe. »

Aet e oa ar vaouez ha degas a ras irin. Newazh ne oant ket bet debret get ar bugel. Skoet e oa bet ar vaouez neuze bet ken na laras ar wirionez. Laret a reas neuze e yae da noz d'ar stêr lec'h ma tae he mamm d'er c'hañjolat ha da roiñ ag he laezh dezhoñ.

Neuze e oa daet ar soñj dezhe penaos ar gwaz a vehe aet da guzhiñ e-touezh ar c'horz evit klask tapiñ he gwreg e-keit ma oa é tonet ag an dour. Kemer a reas ur c'hroc'hen-ejon hag en troc'hiñ àr e hed. Ur penn a stardas doc'h e divgroazell ar penn arall a roas da dud ar gêr en ur laret dezhe er stardiñ mat ha derc'hel mat àrnezhoñ hag e vehe hañval gete e vehe é riskliñ ag etre o daouarn.

Da noz e oa aet an den da guzhiñ e-touezh ar c'horz. Tangalimlibo a zas ag ar mor hag a c'hanas en ur sellet tro-dro. Goulenn a reas get ar vaouez hag unan bennak a oa amañ. Honnezh da respont ne

oa ket heni. Neuze e kemeras he bugel.

He gwaz da sailhal àrnezhi neuze en ur stardiñ mat e ziv vrec'h en-dro d'he c'horf. Klask a reas en em zizober anezhoñ met gwazed ar gêr a stardas mat. Kaset e oa bet gete. Met he heuliiñ a reas ar stêr hag an dour anezhi a droas da wad. Pa dostaas doc'h ar gêr e welas ar wazed kement-se. Aon o doa bet neuze. Laosket o doa kuit al lerenn. Ar stêr neuze en un taol a oa aet da gavouet he naoz en-dro, Tangalimlibo a oa aet geti.

Kontet e oa bet d'ar pried an doare ag ar vouezh é tonet ag an dour hag é laret :

« - Kerzh da welet ma mamm ha ma zad ha lar dezhe eh on bet kaset get ar stêr. »

Gober a reas d'e ejon-red donet. Neuze eñ aet ha laret :

« - Degas a ri, ma ejon, ar ger-mañ da tad ha mamm Tangalimlibo ? »

Met an ejon ne ras ket met blejal.

Gober a reas neuze d'e gi donet :

«Degas a ri, ma c'hi, ar ger-mañ da tad ha mamm Tangalimlibo ? »

Ar c'hi ne reas ket met harzhal.

Er fin tout e reas d'e gog donet :

« Degas a ri, ma c'hog, ar ger-mañ da tad ha mamm Tangalimlibo ? »

Ar c'hog ha respontet :

« Gober a rin ma mestr. »

Eñ ha laret neuze :

« - Petra lari-te ? »

Ar c'hog ha respontet :

« - Kaniñ a rin :

Ur c'hog on ha ne faot ket dezhoñ bout lazhet

Daet on da gontiñ deoc'h an doare a Tangalimlibo

Marv eo Tangalimlibo.

Aet e oa da gemer dour evit unan bennak n'heller ket roiñ e anv

Klasket e oa bet degas un ejon, ne reas ket met blejal

Klasket e oa bet degas ur c'hi ne reas ket met harzhal. »

Ar mestr ha laret neuze :

« - Mat eo, ma c'hog, kerzh bremañ. »

Evel ma oa ar c'hog àr an hent e oa bet gwelet get ur baread paotred a oa é prederiñ ur le.

Unan anezhe ha laret.

« - Dait amañ paotred, ur c'hog ema ret dimp lazhiñ. »

Neuze ar c'hog ha kanet e sonenn.

Ar baotred ha laret :

« - Kan un eil gwezh ne oa ket bet klevet mat genimp. »

Neuze e c'hanas adarre :

« - Ur c'hog on ha ne faot ket dezhoñ bout lazhet
Daet on da gontiñ deoc'h an doare a Tangalimlibo
Marv eo Tangalimlibo.
Aet e oa da gemer dour evit unan bennak n'heller ket roiñ e
anv
Klasket e oa bet degas un ejon, ne ras ket met blejal
Klasket e oa bet degas ur c'hi ne ras ket met harzhal... »

Laosket e oa bet da vonet get ar baotred neuze.

Keit-all en doa kerzhet avaze pa arrivas en ur gêriadenn lec'h ma
oa azezet ar wazed er *c'hraal* ! Tenniñ a reas à-dreñv d'ar c'hraal
evit gober ur poukad, pa oa bet gwelet get ar wazed.

Int aet ha laret :

« - A-beban e ta ar c'hog-mañ. Ni grede e veze lazhet an holl gegier
amañ. Hastit paotred ha lazhit-eñ. »

Ar c'hog da grogiñ get e sonnen neuze.

Neuze e laras ar wazed :

« - Gortait ni garhe gouiet petra lar. »

Int a laras dezhoñ :

« -Kan adarre ne oa ket bet klevet mat genimp. »

Ar c'hog ha laret :

«- Roit din da zebriñ rak naon ruz 'm eus. »

Ar wazed o doa degaset un nebeut mil dezhoñ. Debret e vil dezhoñ en em lakaas da ganiñ.

Ar wazed ha laret :

« - Laoskit-eñ da vonet. »

Ha setu eñ aet.

Neuze e oa arriv e kêriadenn tad Tangalimlibo en ti e oa é klask. Laret a reas ar gemennadenn e oa bet kaset da laret. Mamm Tangalimlibo a ouie doc'h an drammoù.

Laret a reas d'he gwaz :

« - Kerzh da gemer un ejon hag a yay genimp. »

Arriv e oant àr-dro ar stêr. Lazhet o doa an ejon neuze.

Neuze e soursias ar vaouez get he drammoù e-keit ma oant é teurel ar c'hig en dour. Hejerezh vras a oa bet get an dour ; neuze e tas Tangalimlibo er-maez ag an dour.

Pezh ul levenez e oa bet evit an dud-hont na p'o doa he c'haset da di he gwaz.

*Troet diàr saozneg. Tennet ag al livr : Kaffir (Xhosa) Folk-Lore, get
George McCall Theal, 1886*

Ar bobl Xhosa zo ur bobl é vevañ er stad suafrikan. (reter ar vro).

Penaos e oa bet ganet Glooskap hag e vreur Malsum ar bleiz.

remañ an Aotrouñ meur *Glooskap* hag a oa azeulet en deizioù kent get an holl *Wabanaki* (pe bugale ar sklerijenn) en doa ur breur gevel. Ma oa eñ mat, ar breur-se anvet *Malsumsis* (da laret eo ar bleiz yaouankañ) a oa drouk. E-raok dezhe bout ganet o doa klasket o-daou ar mod gwellañ da vout gwilvoudet. *Glooskap* aet ha laret neuze :

« - Ganet e vin evel ma vez ganet an holl. »

Met an diaoul *Malsumsis* kement a lorc'h a oa ennoñ a zisprize ur mod ker kumun da vout ganet. Laret a reas neuze e vehe é rogiñ kostez e vamm eo, e vehe ganet. Evel ma oant é soñjal diàr o ganedigezh e tas ar prantad da welet gouloù an deiz. Hep a reuz e welas *Glooskap* gouloù an deiz e-lec'h *Malsumsis*, é terc'hel, d' e c'her a lazhas e vamm.

Kresket o doa an daou anezhe a-gevret. Un deiz e c'houlennas an heni yaouankañ (hag a ouie o doa o-daou ur vuhez kaer) get

Glooskap petra a c'hellehe el lazhiñ. Pep unan en doa e sekred dezhoñ e-unan. *Glooskap* pa zas soñj dezhoñ penaos e oa bet lazhet e vamm get e vreur hep abeg erbet ken met bourriñ doc'h he lazhiñ, a gavas arvarus-bras fiziiñ e vuhez get e vreur, hennezh hag a oa e albac'henn get al lazhiñ. En un tu rall ne vehe ket fall evit lakaat egile da ziskouez penaos muntr e oa é soñjal gober. Neuze e asantas an daou anezhe eskemm sekredoù ha *Glooskap* evit gouiet petra oa mennet e vreur d'ober doc'htoñ a laras penaos ar mod ken metoñ da vout lazhet a oa bout skoet get ur bluenn-gozhann, na bout ne oa ket gwir. *Malsumsis* neuze aet ha laret :

« - N'hellan ket mervel ken met get un taol gwrizienn-raden. »

Arriv a reas en deizioù da heul ma klaskas *Kwah-beet-a-sis* mab an Avank Meur gounid àr *Malsumsis* da lazhiñ *Glooskap*, rak en amzerhont e oa fall an holl dud. Kemer a reas hennezh e wareg ha lazhiñ a reas *Ko-Ko-Khas* ar gozhann. Skoiñ a reas *Glooskap* get unan ag e blu e-kehet ma oa é kousket. *Glooskap* da zihuniñ kounnaret-bras.

Laret a reas get malis ne oa ket get ur bluenn-gozhann met get un taol gwrizienn-bin e vehe roet un termen d' e vuhez.

An den fallakr neuze a gasas e vreur un deiz arall d'ar forest da hemolc'hiñ. Hag e-kehet ma oa adarre é kousket e skoas e benn get ur wrizienn-bin. Met *Glooskap* a yas àr e sav hep tamm droug erbet hag a gasas *Malsumsis* pell e don ar forest. Azeziñ a reas *Malsumsis* e-tal glan ur wazhig. En ur en em soñjal a-zivout an holl draoù a oa paset e laras :

« - N'eus ket met ur vroenn e bleuñv a c'hella ma lazhiñ. »

Siwazh an avank a oa kuzhet e-mesk ar raoskl a glevas kement-se, hag a yeas tizh-bras àrnezhoñ da laret d'e vreur sekred e vuhez. En eskemm e c'hrataas *Malsumsis* da roiñ dezhoñ kement a c'houlennehe getoñ. Met pa c'hoantas egile kavouet divaskell un dube e c'hoarzhas ar brezelour hag e laras get dispriz :

« - Te hag a zo ha lost evel ul livn pezh dober teus a divaskell ? »

Neuze e savas droug en avank. Neuze e troas davet *Glooskap* hag e laras dezhoñ ar pezh en doa graet. *Glooskap* a yeas àr e sav droug ha glac'har ennoñ. Kemer a reas ur wrizienn-raden. Klask a reas *Malsumsis* e don ar forest stank. Un taol a roas dezhoñ e-kement ma kouezhas marv-mik. *Glooskap* a c'hanas ur ganenn a-ziàrnezhoñ neuze hag a huanadas.

Troet diàr saozneg, tennet ag al livr : The Algonquin Legends of New England, get Charles G. Leland, [1884]. Un henbobl é vevñ e bro-Kanada eo (Kebek, Ontario dreist-holl)

Penaos e oa bet tennet splet a valis daou a louarned get un den

Un den a oa aet d'ar menez da serrezh klorad evit gober kordennoù. Gwelet a reas un douarenn a ziboukas anezhi ul louarn a gomzas evel-mañ, na bout e oa ul louarn e komze parland Mabden :

« - Anav a ran un dra a c'heller tenniñ profit bras anezhoñ. »

« - A bezh profit eh ous é komz amañ ? a respontas al louarn a oa e diabarzh an douarenn. Pa vo klevet hiroc'h din a-zivout an doare eh in genis, mar bez gellet tenniñ profit anezhoñ, mar ne vez ket nend in ket. »

Al louarn a oa er-maez neuze aet ha laret :

« - Kement-mañ eo a zo da vout graet : Donet a rin amañ a-benn arc'hoazh pa zay an termen da verenniñ. Ret e vo dis man gortoz neuze. Aet e vo genimp-ni hon daou neuze. Ma c'hellez kemer stumm ur marc'h e kemerin-me stumm un den hag e krapin àr ha gein. Gellet e vo neuze diskenn betag an aod lec'h ma zo tud é

chom hag o deus helleizh a voued hag a bep sort traoù arall. Sur-erwalc'h eh eus e-touezh an dud-mañ unan bennak kontant da breññ an dra-mañ ag an dra-hont. Neuze ha kwerzhin da biv bennak a faoto dezhoñ kavouet ur marc'h. Gellet a rin preññ neuze helleizh a voued pe a draoù prizius. Neuze e lamin kuit ha te stumm ur marc'h dis, a vo kaset da zebriñ geot. Staget e vi tu bennak kostez an dorgenn. Neuze ma tan d'ha tiluziñ ha ma vez rannet ingal etrezimp an traoù prizius e vimp-ni savet-mat. »

Evel-se e komzas al louarn a oa er-maez ag an douarenn. Laouen-bras e oa al louarn a oa e diabarzh an douarenn. Eñ ha laret :

« - Dis da ma c'hlazh abred àrc'hoazh hag e vo aet genimp-ni hon daou. »

Kuzhet e oa an den etre ar gwez. Razh a-bezh an traoù laret dezhe a oa bet klevet getoñ. Al louarn a oa bet er-maez ag an douarenn a lamas kuit. Kement-rall a reas an den. Met an tronoz a oa daet endro àr-dro an douarenn hag e laras en ur zambreziñ bouezh al louarn a oa er maez hag a oa bet klevet getoñ an deiz kent :

« - Amañ eh on. Dis a-benn-kaer ha ma kemerez stumm ur marc'h e vo aet betag an aod. »

Ul louarn bras e oa. An den aet ha laret :

« - Kemeret eo stumm un den din dija. Ma kemerez stumm ur marc'h ne vimp ket lakaet diaes penaos bennak ma vehemp gwelet get tud a zo. »

Hejet-dihejet e oa bet e gorf get al louarn e-unan ha setu eñ ur pikol

marc'h gell. Aet e oant a-gevret hag arrivet e oant en ur gêr binvidik lec'h ne oa diouwer a netra. An den a laras :

« - Gwerzhiñ a rin ar marc'h d'ar c'hentañ a vo kontant d'ar c'havouet. » Evel ma oa ar marc'h unan brav e faotas d'an holl er preniñ. ».

En trokiñ a reas get ur bochad boued ha traoù prizius ha lemel a reas kuit.

Bremañ e oa kavet ker brav ar marc'h ma ne grede ket e berc'hennour nevez er laoskiñ er-maez, james ne lame ag e di. Alc'hweziñ a reas an nor, serriñ ar fenestr hag e troc'has geot evit er bouetaat. Met na bout e roe dezhoñ da zebriñ, eñ n'helle ket debriñ tamm geotenn erbet (evel ma oa ul louarn e gwirionez). Pesked ha pas ken a faote dezhoñ da zebriñ. Goude pevar deiz bennak e veze laret diärnerzhoñ e oa é tenniñ doc'h ar marv. Er fin e tec'has kuit dre ar fenestr hag eh as d'ar gêr.

Pa arrivas el lec'h ma veve al louarn arall e oa é soñjal el lazhiñ. Met dizoloiñ a reas ne oa ket al louarn a oa en doa graet an drogamm met an den. Droug a savas enne o-daou. Pennkomz a oa bet gete a vonet da gavouet an den hag el lazhiñ.

Met evel ma oa bet graet o soñj get an daou louarn e tas an den davete da c'houlenn digarezioù uvel. Eñ ha laret :

« - Klevet oac'h bet din é kuzulikat, louarned. Neuze e oa daet soñj din profitiñ ac'hanoc'h. Setu petra zo kaoz e c'houlennan pardon genoc'h. Mar ma lazhit ne dennhit ket vad erbet. Adal hiniv e alejin

bier-riz deoc'h. Aozñ a rin arouezennoù doueel evidoc'h. Ho azeuliñ a rin, ho azeuliñ a rin da virviken e-kement ma vo tennet brasoc'h gounid ac'hanin doc'h ma laoskiñ bev evit doc'h ma lazhiñ. Pesketa ha-razh a rin. Kement pesk tapet din a vo ur prof-azeuliñ deoc'h. Ra vo evel-se hag an heni a vez graet Mabden anezhoñ ho azeulo da virviken. »

Al louarned klevet kement-se dezhe a laras :

« - A-bouez eo a soñj dimp. Mat-tre e vo graet kement-se. »

Evel-se e komzas al louarned. Kement-se eo a zo kaoz ma vez azeulet al louarn get an holl dud aino ha japaniz.

Kontet get Ishanashte (15/07/1886), kontadenn Ainu.

Troet eo bet diàr saozneg. Tennet eo bet ag al livr : Aino folktales get Basil Hall Chamberlain, Londrez 1888.

Un henbobl a vro Japan eo ar bobl aïnou. Beviñ a ra e norzh bro-Japan. Roudoù ag ar bobl-se a gaver e reter Azia adalek 1300 e-raok J.-K.

Istoar Jobeïde

Goude marv hon tad, e oa bet rannet e zanvez ingal etrezimp. Ha pa oa bet aet get man div c'hoar pep a lodenn ag an danvez, e oa bet kimiadet an eil a-zoc'h egile ha int aet da veviñ get o mamm. Man div c'hoar arall ha me e oa chomet get hor mamm-dimp-ni, a oa bev c'hoazh, marv eo bremañ (pa varvas e laokas genimp pep a mil sekin).

Ha pa oa bet aet genimp ar pezh a oa dele dimp, e oa bet dimezet get man div c'hoar henañ (rak ar yaouankañ on) ha setu me ma-unan-penn. Nebeut amzer goude o euredenn, e oa bet gwerzhet get pried an heni gentañ e holl danvez arrebeuri, ha get ar gwerzh anezhe ha danvez e c'hoar e oant aet o-daou da Afrika. Eno e oa bet dispignet e holl danvez get ar pried é ober chervad ha ren ur vuhez dirollet. Neuze, pa welas e oa kouezhet en ur baourentez biskoazh truezekoc'h, e klaskas un digarez evit he dinac'hiñ hag he skarzhiñ a-ziàr e dro.

Daet e oa en-dro da Vagdad, gouzañvet geti poanioù digredapl en ur veaj ken hir, hag he doa kavet bod e ma zi, en ur stad a zegase truez da gement heni betag ar c'halonoù startañ. Degemeret e oa bet genin get an holl garantez a fehe kavouet genin. Goulennet 'm boa geti perak en em gave diragon en ur stad ken dipitus. Kontiñ a reas din en ur oueliñ penaos e oa bet graet doc'hti get he fried.

Touchet e oan bet get e walleurioù, ha me da oueliñ geti. Neuze he lakaas da vonet a-barzh sal ar c'hibelladennoù, roet 'm boa man dilhad din-me dezhi, ha lavaret :

« - Ma c'hoar, ma c'hoar henañ oc'h, evel ma mamm eh oc'h evidon. »

E-pad ma oac'h aet avamañ e oa bet benniget get Doue an tammig danvez a zegouezhe genin goude al lodenniñ, kement-arall e oa bet benniget getoñ ar mod ma 'm eus o implijet : magiñ ha desevel preñved-seiz. Lakait sonn en ho penn n'eus ket a zanvez din, ha ne vehe ket deoc'h ivez, ha ne c'hellehec'h profitiñ anezhe ivez.

Bet e oamp hon-div edan ar mamp toenn, hep a reuz, e-pad un nebeut mizioù. Evel ma veze lies pennekompz genimp ag hon trede c'hoar, hag evel ma oa souezh genimp kavouet doare erbet anezhi, setu hi é arriv un taol bennak, en ur stad ken fall evel ma c'hoar henañ. Ur sort e oa bet graet doc'hti get he fried. Kerkoulz e oa bet degemeret genin.

Nebeut amzer goude, e-sigur ma oant edan ma zoenn din-me, man div c'hoar ha laret din o doa lakaet da soñj dimeziñ adarre. Me da laret dezhe penaos ma ne oa ket abeg ken met bout é chom edan ma zoenn, ne faote ket bout diaes a-ze, hag e c'hellent chom pezh a garent, trawalc'h a zanvez a oa din evit magiñ kerkoulz pep unan anezhe, hep na zahe an argant da vout berr. Newazh, e laren c'hoazh :

« - Aon 'm eus kentoc'h na vehe c'hoant bras genoc'h da zimeziñ adarre. Ma vehe kement-se e vehe souezh bras genin é soñjal en

nebeut a blijadur peus bet e-pad ho puhez a briedelezh, penaos e vehe deoc'h bout é klask dimeziñ adarre. Daoust ha gouiet a rit pegen dibaot eo ar priedoù onest penn-kil-ha-troad. Bezit fiziañs ennon. Dalc'hamp da vevañ a-gevret ar bourraplañ ar gwellañ. »

En aner 'm boa prezegennet dezhe. Mennet-groñs e oant da zimeziñ adarre. Kaset e oa bet o c'hoant da benn. Newazh e oant daet en-dro davedon goude un nebeut mizioù, goulennet pardon mil gwezh, keuz gete pas bout heuliet ma avizoù.

« - Na bout eh oc'h hon c'hoar yaouankañ eh oc'h furoc'h evidimp. Ma karit hon degemer adarre a-barzh ho ti, ha gober doc'himp evel pa vehemp ho sklaved, ne arrivo ket mui dimp fariñ kement-arall. ».

« - Ma c'hoarezed ker, 'm boa respontet dezhe, n'eus ket chañjet netra evidon a-c'houde an diwezhañ disparti. Dait en-dro, ha bourrit get ar pezh a biauwan. »

Ha me da bokiñ dezhe. Asampl hor boa bevet neuze evel e-raok.

Blez e oa e vevemp en un unvaniezh wellañ ; hag é welet e oa bet benniget ma zammig danvez get Doue, e savas ennon ar c'hoant d'ober ur veaj dre ar mor, ha da esaeñ un draik bennak a goñvers. Evit-se e oan aet get man div c'hoar da V-Balsora, lec'h ma 'm boa prenet ul lestr armet-mat, karget 'm boa-eñ a varc'hadourezh lakaet genin da zonet a V-Bagdad. Lakaet da ouel genimp get un avel vat, ha setu ni kent pell er maez a bleg-mor Persia. Pa oamp en em gavet er mor don, e oa bet kemeret hent India genimp ; goude bout bet ugent devezh é verdeñ e oa bet gwelet an douar. Ur menez forzh uhel e oa a veze gwelet doc'h an troad anezhoñ ur gêr brav

da welet. Evel ma oa fresk an avel e oamp arriv abredig er porzh, ha ni da lakaat an eor.

N'hellen ket gortoz ken na vehe bet prest man div c'hoar da vonet genin : ma-unan em boa dilestret, ha me eeun-hag-eeun neuze da zor ar gêr. Gwelet 'm boa eno ur baread gwarded , tud azezet evit lod, ha re rall àr o sav, pep a vazh en o dorn. Met holl e tiskouezent bout divalav kement ma oan bet spontet. Met a-benn ar fin 'm boa taolet meiz e oant difiñv ha ne fichent ket ezel erbet, daoulagad ha-razh, dinec'het e oan, hag en ur dostaat doc'hte 'm boa taolet meiz e oant meinekaet.

Me aet e kêr neuze, bet dre mar a straed lec'h ma oa tud a-strew, a-bep sort emzalc'h gete ; newazh difiñv e oant ivez, meinekaet. E karter ar varc'hadizion, e oa serret al lod-muiañ ag ar stalioù, er stalioù digor em boa damwelet tud meinekaet ivez. Me ha taolet ur sell neuze àr ar siminalioù, ha pa ne oa ket a voged é sevel anezhe, me da soñjal e oa bet troet da vein razh-kement-tra en tier hag er-maez.

En em gavet àr ur blasenn bras-tre e-kreiz ar gêr, me da welet ur pezh dor leuniet a blakennoù aour, e oa digor an div bastell anezhi. Ur ridoaz-seiz a seblante bout bet tennet en tu àr-raok, ha gwelet e veze ul lamp e-pign a-us d'an nor. Goude bout bet sellet mat doc'h ar savadur e oa daet splann din e oa hennezh palez ar priñs a oa mestr àr ar vro-hont. Newazh, souezhet-bras e oan bout bet gwelet den bev erbet. Aet e oan betag eno, get ar spi da gavouet un den bennak. savet 'm boa ar ridoaz, ha, pezh a lakaas ma souezh da vout brasoc'h c'hoazh : ne 'm boa gwelet edan ar raksal namet un

nebeut porzhourion pe gwarded meinekaet, lod àr o sav, lod arall azezet pe hanter c'hourvezet.

Me aet a-dreuz d'ur porzh bras lec'h ma oa ur morad tud, lod a seblante bout é tonet, lod arall a seblante bout é vonet kuit ; newazh ne lament ket ag al lec'h ma oant, rak ma oant meinekaet evel ar re rall 'm boa gwelet dija. Tremenet e oan en ur porzh arall, avaze en ur trede porzh. Met ne oa e pep lec'h ken met digenvezted, hag ur sioulder euzhus.

Evel ma oan aet en ur pevarvet porzh 'm boa gwelet paraviz dezhoñ, ur savadur brav-tre a oa serret ar fenestroù anezhoñ get un treilhis aour-glan. Soñjet 'm boa neuze e oa lojeriz ar rouanez e oa. Ha me a-barzh. En ur sal vras e oa eunuged du meinekaet. Tremenet e oan neuze en ur gambr pinvidik he arrebeuri, lec'h ma 'm boa gwelet un intron troet da vein ivez. Kaer eo gouiet e oa ar Rouanez e oa doc'h ar gurunenn aour a oa àr he fenn, ha doc'h he zro-goûg graet a berlennoù ront-tre ha brasoc'h evit knaou. Me da sellet pizh doc'hte, hag e seblantas din e oant ar bravañ a fehe bout.

Ur prantadig e oan bet é arvestiñ pinvidigezh ha meurdez ar gambr-hont, dreist-holl an *tapisioù-troad*, *torchennoù*, ar *sofa* klinket get *gwiad ag an Indez*, ur foñs aour dezhoñ, taolennet ennoñ tud ha loned en argant. Labour biskoazh gwelloc'h hep mar erbet.

Goude kambr ar rouanez meinekaet, e oan tremenet e mar a savadur pe mar a bezh arall nifl ha meurdezus, beta ken ma oan arriv en ur pezh mell kambr, lec'h ma oa un tron aour-glan, uhelaet

get un nebeut dereziou, ha pinvidikaet get *emrodez sterniet*, hag àr an tron, ur gwele graet get ur gwiad pinvidik lec'h ma splanne *ur vrodadenn-perlennoù*. Met ar pezh ma lakaas souezhet dreist pep tra a oa ar c'houlaouenn luec'hus é tonet a-ziàrlein ar gwele. C'hoant-bras genin da ouiet ag e-men e tae, me da bignat, ha ma fenn en àr-raok genin, daet din gwelet *un diamant* àr ur skabell vihan ken tev evel ui ur struskañval, ken glan e oa ma ne welen si erbet dezhoñ. Ken luec'hus e oa ma n'hellen ket derc'hel da sellet doc'htoñ eeun-ha-eeun.

E penn ar gwele e oa ur gantoloar a-bep tu, ha ne gomprenen ket da betra e servije. Atav e tas din kompren a-drugarez dezhe e oa un den bev bennak er palez marvailhus-se : kar n'hellen ket krediñ e c'helle an div gantoloar-se chom enaouet hep dorn mabden. Lod-kaer a draoù digustum ma skoas er gambr-hont, lakaet da vout meur get an diamant.

Evel ne oa ket alc'hwezet àr an norioù, serret hepken evit-lod, e oan aet dre annezou arall, ken brav evel ar re 'm boa gwelet e-raok. Betag an adkegin hag ar mir-arrebeuri e oan aet, leun e oant a binvidigezhioù diniver. Badaouet e oa ma spered get an holl varvailhoù-se, ma oa ha ne soñjen ket mui e ma lestr nag e ma c'hoarezed, magiñ ma c'huriusted a faote din hepken. Newazh e oa an noz edan gouezhiñ, evel ma oa é tostaat e oa daet soñj din e oa mall-bras lemel avaze, faot a rae din monet get hent ar balioù, a oan daet dreze ; met ne oa ket bet aes o adkavouet. Fariet 'm boa a-dreuz hag a-hed an annezou ; hag evel ma oan en em gavet endro er gambr vras lec'h ma oa an tron, ar gwele, an diamant bras,

hag ar c'hantoloarioù enaouet, em boa graet ma soñj tremen an noziad eno, ha gortoz ken na vehe bet mintin-mat an tronoz evit monet en-dro da ma lestr. Ha me neuze d'en em astenn àr ar gwele, get aon é soñjal e oan ma-unan-kaer el lec'h ken didud-se. Get ar prederi e oa, moarvat, ne oa ket daet ar c'housked din.

Ar-dro kreisnoz e oa, pa 'm boa klevet bouezh un den é lenn an Alkoran er mEMP mod hag er mEMP ton genimp-ni en hon temploù. Mil cher a raen neuze. Kentizh e oan savet a-zoc'h ar gwele, ha kemeret e oa bet genin ur gantoloar evit kemer an hent. Dre ar c'hambroù e oan aet doc'h durc'haet get ar vouezh. Arrestet 'm boa dirak dor ur sal vihan kaer eo gouiet e oa avahont e oa e tae ar vouezh. Me da lakaat ar gantoloar àr al leur, ha da sellet dre ur faoutenn, hañval e oa din e oa ul lec'h da bediñ : evel en hon temploù e oa un toull-vagoar a lare da ven e ranker bout durc'haet evit ar bedenn, gouloùier e-pign hag enaouet, div gantoloar pilerioù tev enne, hag enaouet ivez.

Gwelet 'm boa ivez un tapis bihan, diroltet, er mEMP stumm get ar re a vez penndaoulinet àrnezhe genimp-ni evit pediñ. Un den yaouank minet mat, azezet àr an tapis-se, a oa é tibuniñ get evezh bras an alkoran, lakaet dirazañ àr ur marc'h-levr bihan. Gwelet an dra-se genin e oa tarzhet al levenez ennon, ha klask a raen kompren penaos e c'helle bout ne oa ken den bev nametoñ en ur gêr lec'h ma oa meinekaet an holl dud, ha splann e oa din e oa un pennkaoz faltazius-bras d'an dra-se.

Evel ma oa serret an nor hep bout bet alc'hwezet, me d'hi digoriñ ha da vonet-tre, ha, àr ma sav dirak an toull-vagoar, e oan en em

lakaet da zibuniñ ar bedenn-mañ a-vouezh uhel :

« - Ra vo meulet an Aotrou Doue, hag en deus graet d'hon treizh bout eurus ! Ra brizo er memm mod hor gwarañtiñ bet ken na vimp arriv en hor bro. Selaouit-me Aotrou, ra Sevenit ma fedenn. »

An den yaouank da deurel e selloù àrnin neuze ha laret :

« - Intronez vat, ho pezit ar vadelezh da laret din piv oc'h ha da betra eh oc'h daet d'ur gêr ken mantrus-se. En eskemm e larin deoc'h piv on, ha petra zo kaoz ema kouezhet annezidi ar gêr-mañ er stad ho peus o gwelet, ha petra n'eus ket ken namedon a zo bet salvet a-zoc'h ur gwall ken euzhus. »

E berr gomzoù 'm boa kontet dezhoñ ag e-men e taen, ar pezh en doa mam bountet d'ober ar veaj-se, hag e pesort mod e oa tizhet genimp ar porzh hep a freuz goude bout bet ugent deiz é verdeiñ. Evit achiv 'm boa en aspedet da zerc'hel d'e c'her evel m'en doa grataet din, ha diskouezet splann dezhoñ pegen skoet e oan bet get ar mantrus ma oa kement korn ag ar gêr .

« - Intronez ker, eme an den yaouank neuze, ra chomhit un herradig da c'hortoz. »

Laret an dra-se getoñ e serras an alkoran, el lakaas en un garitell brizius hag en toull-vagoar. E-keit-se 'm boa sellet pizh doc'htoñ. Kement a c'hres hag a vraventez 'm boa kavet dezhoñ ma 'm boa sentet luskadoù ne 'm boa ket biskoazh señtet e-raok. Ma lakaat a reas da azeziñ etaltoñ. E-raok m' en doa kroget get e zanevell, ne 'm boa ket gellet parraat a-zoc'hin ma-unan a laret dezhoñ ar

santadoù a oa ganet e ma fenn :

« - Aotrou karantezus, priziusat mein ma enev, ne fehe ket bout get heni kement a hirraezh evel ma h eus genin da ouiet penn d'an traoù souezhus o deus skoet man gweled, a-c'houde ma 'm eus graet ma c'hamedoù kentañ en ho kêr, ne badan ket get ar guriusted. Komzit m' ho ped, deskit din pezh burzhud a zo kaoz n'eus ket den bev ken namedoc'h e-touezh kement a dud marvet en ur mod ken iskriv. »

« - Intron, eme an den yaouank. Ervat peus diskouezet din ec'h anavit ar Gwir Doue, a-drugarez d'ar bedenn e tait a ober dezhoñ. Bremañ eh ait da glevet pesort mod e tiskouez dimp E c'halloud hag E vrasted. Me ' laro deoc'h e oa ar gêr-mañ kêrbenn ur rouantelezh c'halloudus, anv ar rouantelezh-se a oa douget get ar roue anezhi : ma zad. Ar priñs-se, razh e lez, annezidi ar gêr, hag an holl sujidi arall a oa majed, azeulerion an tan hag azeulerion Nardoun, bet roue ar jiganted savet a-enep Doue.

Na bout e oan ganet a dad ha mamm azeulerion, pa oan yaouank e oa bet graet doc'hin get ur vatezh hag a oa ur vaouez vuzulman vat. Gouiet a rae an alkoran dre evnor, ha katapl-groñs e oa d'en displegiñ. »

« - Ma friñs, a lare lies din, n'eus ket ken namet ur Gwir Doue. Taolit evezh na dahec'h da anavouet pe da azeuliñ doueed arall ».

« - Desket he doa din lenn arabek. Hag al livr he doa roet din evit pleustriñ àr ar yezh-se a oa an alkoran. Kentizh evel ma oan en oad, e tisplegas din holl bouentoù al livr peurvad-se, e holl

speredelezh a roas din da gompren, hep gouiet da ma zad na d'an holl dud. Mervel a reas, met e-raok he doa roet din an holl c'hourc'hemennoù 'm boa d' ober evit bout sur a wirionezoù ar relijion vuzulman. A-c'houde he marv 'm eus dalc'het dizehan doc'h ar santadoù he deus lakaet sonn e ma fenn, ha doñjer a ra din ar falz-Doue Nardoun hag azeulerezh an tan. Tri blez zo, hag un nebeut mizioù e oa bet klevet ur vouezh trouzus en un taol dre ar gêr a-bezh, ken distagellek ma ne oa ket bet ankouazhet tamm ger erbet ag ar c'homzoù laret geti :

« - Tud ar gêr-mañ, dilezit azeulerezh Nardoun hag an tan, azeulit an Doue nametoñ a gar truez d'an dud. »

« - Ar memmp bouezh a oa bet klevet tri blez doc'htu, met evel ne oa ket aet heni d'ar feiz-se, e oa bet troet an holl dud da vaen, en un taol lagad, en emzalc'h ma oant, da zeiz diwezhañ ar blez-se, àr-dro teir pe peder eur da vintin. Ar roue, ma zad a oa arriv getoñ ur sort get ar re rall. Troet e oa bet d'ur maen du a vez gwelet un tu bennak er palez-mañ, ur sort e oa arriv ivez get ma mamm.

N'eus ket ken namedon n'en deus ket Doue lakaet e gastizenn spontus da gouezhiñ àrnezhoñ. A-c'houdevezh, e talc'han da vout e servitour, get muioc'h a c'hred c'hoazh evit biskoazh. Ha sur-mat on en deus ho tegaset davedon evit ma frealziñ. En trugarekaat a ran a-greiz ma c'halon evit-se ; rak anzaviñ a ran ne gavan ket berr bout e ma-unan evel-se. »

E holl zanevell, ha dreist-holl an dibenn anezhi ma lakaas da vat da entaniñ evitoñ. Me da laret dezhoñ :

« - Priñs, an neñv en deus ma c'haset d' ho porzh, evit kinnig deoc'h un tu da bellaat a-zoc'h ul lec'h ken kañvaoüs. Al lestr eh on daet getoñ a c'hell roiñ deoc'h da anavouet eh on daet mat e Bagdad, ha laosket 'm eus paot-mat a zanvez eno. Hep aon e kinnigan deoc'h bod eno, bet ken na vehit enoret mat get Bleniour ar gredourion, skoazell ar profed bras a gredit-c'hwi ennoñ, bet ken na vo roet getoñ an enorioù peus gounidet. E Bagdad ema ar priñs brudet-se é chom. Ne vo ket kozh arriv nevezted ho tonedigezh doc'h e ziskouarn ma tiskouezo deoc'h ne vez ket goulennet e harp evit ket ha netra.

Ne fehec'h ket chom en ur gêr lec'h n'hellit ket padiñ get tra erbet moarvat. Doc'h ho servijiñ ema ma lestr, gellet a rit profitiñ anezhoñ evel ma karit. »

Kontant e oa bet. Tremenet e oa bet an amzer a chome get an nozvezh é komz a-zivout hor lestriñ.

Kentizh evel ma oa daet an deiz, e oamp aet kuit ag ar palez evit monet da gavouet ar porzh, lec'h ma oa e poan man div c'hoar, ar c'habiten, ma sklaved, a ouiet petra a oa arriv genin. Goude bout kinniget ma c'hoarezed d'ar priñs, me da gontiñ dezhe pezh en doa parraet doc'hin a zistroiñ d'al lestr an deiz kent, an emgav get ar priñs yaouank, e zanevell, hag e pezh stad reuzeudik e oa arriv ur gêr ken bras-se.

Mar a zevezh e oa bet ar varteloded é tiskargiñ ar marc'hadourezh a oa daet genin, ha kargiñ en o lec'h ar priziusañ traoù e-mesk ar maen, an aour hag an argant a oa bet kavet er palez. Laosket e oa

bet an arrebeuri genimp, un niver bras a bezhioù orfeberezh, rak n'hellemp ket o degas genimp. Oc'hpenn ul lestr a vehe bet ret evit sammiñ an holl binvidigezhioù a oa dirak hon daoulagad betek bagdad.

Goude bout bet karget ar vag get an holl draoù a faote dimp lakaat a-barzh, ni da gemer ar pourvezañs hag an dour a oa rekis evit hor beaj. A-fet pourvezañs, chom a rae pasapl genimp ag ar re hor boa karget e Balsora. Neuze ni ha lakaet da ouel get un avel a-du genimp.

Ar priñs, man div c'hoar ha me a veze darempredoù mat etrezimp. Newazh, hon unvaniezh ne badas ket pell siwazh. Gwarizius e oa daet man div c'hoar da vout é remerkiñ al liammoù a save etre ar priñs yaouank ha me, hag i da c'houlenn genin un deiz (malis gete) petra a vehe degouezhet get ar priñs pa vehemp arriv e Bagdad. Splann e oa bet din e raent ar goulenn-se e-sell da ma lakaat da dreisiñ ma santadoù. Setu perak 'm boa graet an azvan da respont dre ar fent, get laret 'm behe dimezet getoñ ; neuze en ur droiñ àr-du ar priñs, me da laret :

« - Ma friñs ho pezit ar vadelezh da asantiñ. Kentizh evel ma vimp arriv e Bagdad, ma c'hoant a zo en em roiñ deoc'h, evit bout ho sklavez dister, evit ho servij, hag ho anav evel mestr-bras ma holl c'hoantoù. »

« - Itron, a respontas ar priñs, ne ouian ket re ma 'h eus fent genoc'h ; met evidon, m' hel lar hep a fent, dirak ho c'hoarezed : asantiñ a ran a-galon ar pezh a ginnigit din, n'eo ket evit sellet

doc'hoc'h evel doc'h ur sklavez, met evel ma intron ha ma mestrez. Ha n'on ket é c'houlenn kavouet tamm sell erbet àr ho c'hoantoù. »

Achiv ar brezegenn-mañ e oa bet chañjet liv get man div c'hoar, ha remerket 'm boa a-c'houdevezh ne vagent ket mui ar memp santadoù evidon-me.

E pleg-mor Persia e oamp. E tostaat e oamp doc'h Balsora, ha spi a oa genin a-drugarez d'an avel vat a rae, e vehemp bet arriv an tronoz. Newazh, a-nozvezh, e-keit ma oan é kousket, man div c'hoar aet ha ma zaolet er mor ; ur sort o doa graet doc'h ar priñs ha beuzet e oa bet.

Daet e oan da benn a chom un herrad àr-neuñv, ha dre chañs pe dre vurzhud, 'm boa kavet an douar : Monet a raen davet un takad du a seblante din bout douar, a-gement ma c'helen gwelet get an teñval ma oa. Gwir e oa, aet e oan àr-du un draezhenn. Pa oa daet an deiz 'm boa gwelet penaos e oa un inizennig vihan didud, a oa ugent mil bennak a-zoc'h Balsora. Fonnapl e oa daet man dilhad da vout sec'h get an heol, hag a-vuzul ma kerzhen e oa daet din gwelet mar a sort frouezh, ha dour dous memp ; spi a zas din neuze : gallet a rahen chom bev.

En disheol 'm boa diskuizhet un tammig, pa 'm boa gwelet ur sarpant askellek forzh tev ha forzh hir, é tonet davedon. Troidellat a rae a-gleiz hag a-zehoù en ur denniñ e deod, pezh ma lakaas da soñjal e oa mennet d'ober droug din. Me da vonet àr ma sav ; ha da remerkiñ penaos e oa unan brasoc'h doc'h en heuliiñ hag e talc'hiñ egile dre e lost hag e striviñ evit klask en debriñ, truez a garen

doc'htoñ neuze. E-lec'h tec'hiñ e oan bet kalonek-erwalc'h evit kemer well-wazh ur maen a oa e-taldin. Me en taolas par ma c'hellen doc'h an heni brasañ anezhe, er skoet em boa doc'h e benn, hag er flastret. Egile, evel ma oa dieub neuze, ha digoret a-benn e zivaskell ha nijet kuit.

Me da sellet doc'htoñ evel un dra digustum a-grenn, met evel ma oa aet a-zoc'h man gweled, e oan aet adarre da azeziñ en un disheolenn arall hag en em lakaet da gousket.

Pezh ur souezh, soñjit'ta, pa 'm boa dihunet, é welet doc'h ma zro ur vaouez du, he dremm luemm ha kaer. Geti div giez lasennet, er mamp liv geti. Me ha savet neuze, ha goulennet geti piv e oa.

« - Ar sarpant peus salvet n'eus ket gwerzo a-zoc'h e ennemiz kriz on, a respontas. M eus aon ne fehe ket bout graet gwelloc'h evit ma 'm eus graet tuchant evit ho trugarekaat : gouiet 'm eus taol trubarderezh ho c'hoarezed ; hag evit ma vehec'h dialet, kentizh mand on daet da vout dieub a-drugarez deoc'h, 'm eus lakaet un nebeut a ma c'hompagnunezed da zonet ; boudiged int evel don ; kaset hon eus razh an traoù a oa karget a-barzh ho pag betag ho stal e Bagdad, goude-se hon eus hi laosket da vonet d'ar strad. Ho tiv c'hoar eo an div giez du-mañ, me m'eus-int troet d' ar pezh mand int. Met ne spir ket ar gastizenn-se ; ha faot a ra din ma rahit doc'hte c'hoazh evel ma larin deoc'h. »

Pa laras an dra-se, ar voudig aet ha ma stardet edan unan hag he divrec'h, an div giez edan an arall, evit ma c'has betag ma zi e Bagdad ; lec'h ma 'm boa gwelet an holl binvidigezhioù a oa bet

karg ma lestr gete. E-raok kimiadiñ, e roas an div giez din, hag hi da laret :

« - Gourc'hemenn a ran deoc'h (ma ne rit ket e vehit troet d'ur giez, evelte) a-berzh an Hini-a-Geja-ar-Morioù, roiñ kant taol skourjez da bep unan ag ho c'hoarezed, evit o c'hastiziñ a-gaoz d'an taol-fall o deus graet a-enep deoc'h hag a-enep d'ar priñs yaouank bet beuzet gete. »

Ret e oa bet din grataat 'm behe bet dalc'het bepred doc'h he gourc'hemenn. A-c'houdevezh, 'm eus graet doc'hte bep noz evel ma ouit... get keuz ur sort.

Troet diàr galleg tennet ag ar livr oc'hpenn brudet : Ar 1001 nozvezh.

Ar bras ag al livroù 'm eus graet gete amañ a vez kavet àr al lec'hienn www.sacred-texts.com . Eno e vez kavet livroù kuit a wirioù a zo bet c'hwilervet. Ur blijadur hag ur vammenn a binvidigezh eo evit a-gement a vourr get sevenadur ha relijion an henboblou ag ar bed.